

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/161/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202508
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2019:5618202508.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú M. W., nar. X. X. XXXX, bytom pri matke, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky T. C. W., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom L. A. XX, okres Liptovský Mikuláš, a otca neb. M. Y., nar. XX. X. XXXX, zomr. XX. X. XXXX, v konaní o návrhu starých rodičov M. Y., nar. XX. XX. XXXX, a Ľ.F. Y., nar. XX. X. XXXX, obaja trvale bytom L. M. XX, okres Liptovský Mikuláš, na úpravu styku s maloletým dieťaťom a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie :

Starí rodičia sú až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod spisovou značkou 1P/161/2018, oprávnení spoločne sa sťkať s maloletou M. W., nar. X. X. XXXX, každú tretiu kalendárnu sobotu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod., a to prvých päťkrát za prítomnosti matky, počnúc od nasledujúceho týždňa po doručení tohto uznesenia.

Matka je p o v i n n á maloletú M. W., nar. X. X. XXXX, na styk so starými rodičmi riadne pripraviť a styk umožniť.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia, starí rodičia, podali na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 7. 9. 2018 návrh úpravu styku s maloletou M. W., nar. X. X. XXXX, ktorým sa domáhajú, aby súd upravil styk starých rodičov s dieťaťom na jeden víkend v kalendárnom mesiaci od piatku 17.00 hod. do nedele 19.00 hod. a každú stredu v kalendárnom mesiaci od 16.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že si dieťa prevezmú a po ukončení styku ho odovzdajú matke v mieste bydliska dieťaťa. Svoj návrh odôvodnili tým, že dohoda s matkou maloletej o styku s dieťaťom je nemožná. Do mája 2018 sa s maloletou stretávali v L. A., v domácnosti matky, približne raz za tri týždne v rozsahu troch hodín. Matka im neskôr oznámila, že s maloletou sa môžu stretávať raz za štvrtrok, s čím nesúhlasili. Potom sa dohodli na stretávaní v rozsahu každé dva týždne cez víkend v L. M.. Takéto stretnutie sa realizovalo len jedenkrát.

2. Dňa 7. 12. 2018 podali starí rodičia návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhli, aby súd upravil ich styk s maloletou tak, že budú oprávnení sťkať sa s dieťaťom dňa 26. 12. 2018 od 9.00 hod. do 19.00 hod., dňa 6. 1. 2019 od 9.00 hod. do 19.00 hod. a každú tretiu kalendárnu sobotu od 9.00 hod. do 19.00 hod. Dôvodom je, že maloletú videli naposledy dňa 9. 8. 2018. Ich stretávanie s maloletou bolo od smrti otca dieťaťa v roku 2016 veľmi sporadické. V roku 2017 ich maloletá s matkou navštívila asi len 2-3 krát. V tomto roku u nich maloletá bola jedenkrát na necelý deň. Niekedy navštevovali maloletú oni v L. A.. Ďalej navrhovatelia uviedli rovnaké skutočnosti, ako v návrhu na začatie konania vo veci samej.

3. Na základe žiadosti súdu doručil kolízny opatrovník správu zo zisťovania pomerov v rodine dieťaťa. Šetrením v domácnosti starých rodičov bolo zistené, že obývajú rodinný dom v L. M.. Starí rodičia majú záujem stretávať sa s maloletou vnučkou, majú vytvorené podmienky pre jej návštevy. Šetrením pomerov v domácnosti matky bolo zistené, že spolu s maloletou a priateľom obývajú rodinný dom v L. A.. Podľa vyjadrenia matky prebiehali stretnutia dieťaťa so starými rodičmi raz mesačne, na základe vzájomnej dohody. Posledné stretnutie bolo v auguste 2018. Starí rodičia mali záujem o intenzívnejšie stretávanie sa s dieťaťom, s čím matka nesúhlasila, navrhla stretávanie raz za štvrtrok v rozsahu troch hodín na verejnom priestranstve. Z dôvodu, že nedošlo k vzájomnej dohode o úprave styku, starí rodičia podali návrh na súd. Matka sa vyjadrila, že styk by sa mal v záujme dieťaťa realizovať jedenkrát za tri mesiace vždy v piatok od 17.00 hod. do 19.00 hod. na verejnom priestranstve. Na záver kolízny opatrovník poukázal na to, že je v záujme dieťaťa opätovne nadviazať kontakt so starými rodičmi.

4. K návrhu starých rodičov sa dňa 21. 12. 2018 písomne vyjadrila matka, ktorá vo svojom podaní uviedla, že vzťahy účastníkov si nevyžadujú bezodkladnú úpravu pomerov. Všetky potreby dieťaťa sú zabezpečené, nehrozí mu žiadna ujma. Maloletá pri tragickom zavinení a nezodpovednom konaní manželovho brata prišla o svojho otca. Už dva roky úlohu otca preberá jej priateľ, ktorý s nimi žije. Dieťa vychováva spolu. Starým rodičom nikdy nebránila v styku s maloletou. Stará matka odmietala akékoľvek dohody, kompromisy a sťažovala komunikáciu. Stará matka s ňou nekomunikuje, resp. komunikuje len obmedzene a direktívnym spôsobom. Starým rodičom poskytla možnosť stretáva sa s dieťaťom raz do mesiaca. Stará matka mohla prísť maloletú pozrieť na Mikuláša, ale neprišla, ani sa neozvala. Aj v minulosti mala stará matka problém rešpektovať ju ako matku dieťaťa, odmietala dodržiavať režim maloletej (svojvoľne si stanovila, kedy sa s dieťaťom stretne). Matka tiež poukázala na to, že stará matka sa o dieťa reálne nezaujíma (napr. čo má rado, ako sa má, aké má záľuby). S dieťaťom chce iba byť, fyzicky sa ho dotýkať ako svojej jedinej pripomienky na nebohého syna. S maloletou nikdy nebola osamote, bez prítomnosti matky. Starého otca sa maloletá bojí, pretože pri doterajších stretnutiach moc nekomunikoval. Matka sa s navrhovateľmi nikdy nedohodla na tom, že maloletá ich bude navštevovať každú druhú sobotu, ani každý druhý víkend. Dohodli sa tak, že maloletú budú navštevovať oni raz do mesiaca. Dňa 9. 8. 2018 sa uskutočnilo prvé stretnutie, nasledujúci termín 9. 9. 2018, už starí rodičia neprišli, ale podali návrh na súd. Na základe uvedeného matka žiada návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť.

5. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

12. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

13. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 25 ods. 5 ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

15. Podľa § 36 ods. 1 a 2 ZR, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ak manželstvo, z ktorého pochádzajú maloleté deti, zaniklo smrťou alebo vyhlásením jedného z manželov za mŕtveho a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela alebo manžela, ktorý bol vyhlásený za mŕtveho.

16. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Navrhovatelia podali návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku s maloletou. Civilný mimosporový poriadok neobsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa neodkladných opatrení vo veciach úpravy styku rodiča (alebo starého rodiča) s maloletým dieťaťom, preto je potrebné pri rozhodnutí o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzať zo všeobecného právneho predpisu, ktorým je Civilný sporový poriadok (lex generalis). Tento v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa, v danom prípade starých rodičov.

17. Predmetom konania vo veci samej je úprava styku starých rodičov s maloletým dieťaťom. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Na základe vykonaného dokazovania, v rozsahu nevyhnutne potrebnom pre rozhodnutie o neodkladnom opatrení, súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady pre jeho nariadenie. Súd mal osvedčené, že v danej veci sa vyžaduje okamžitá úprava formou neodkladného opatrenia, pokiaľ nedôjde k rozhodnutiu súdu vo veci samej, pretože starí rodičia a matka sa nedokážu na úprave styku s dieťaťom dohodnúť. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho zdravie, vývinové potreby i stabilitu výchovného prostredia.

18. V danej veci mal súd z predložených listinných dôkazov osvedčené, že o maloletú sa stará jej matka, ktorá spolu s ňou a svojim priateľom žije v L. A.. Starí rodičia z otcovej strany bývajú v L. M.. Z vyjadrení účastníkov je zrejmé, že stará matka a matka maloletej nedokážu o otázkach úpravy styku s dieťaťom adekvátne komunikovať. Pôvodná dohoda o realizácii styku (jedenkrát mesačne) bola dodržaná len raz, dňa 9. 8. 2018. Odvtedy sa styk s maloletou neuskutočnil. Starí rodičia navrhli upraviť styk počas vianočných sviatkov a v každú tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod., bez prítomnosti matky. Zákon o rodine ustanovuje, že ak manželstvo, z ktorého pochádza maloleté dieťa, zaniklo smrťou jedného z manželov, a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa má súd zohľadniť aj podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s rodičom, súrodencami a s inými blízkymi osobami. V zmysle § 116 ods. 1 Občianskeho zákonníka sú typickými blízkymi osobami dieťaťa jeho starí rodičia. Bránenie styku dieťaťa s týmito osobami môže mať negatívny vplyv na stabilitu výchovného prostredia a jeho citový vývoj. Uvedené skutočnosti osvedčujú dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku navrhovateľov. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že pomery v rodine maloletého dieťaťa vyžadujú upraviť styk starých rodičov s maloletou vnučkou, úprava styku je v záujme dieťaťa, preto návrhu starých rodičov sčasti vyhovel a neodkladným opatrením dočasne upravil ich styk s maloletou tak, aby nedošlo k odcudzeniu sa medzi starými rodičmi a dieťaťom, prihliadajúc pritom na vek a režim dieťaťa, dĺžku nerealizovania styku. Berúc do úvahy uvádzané skutočnosti, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk starých rodičov s maloletou na každú tretiu kalendárnu sobotu v čase od 16.00 hod. do 19.00 hod., prvých päťkrát za prítomnosti matky. Z listinných dôkazov vyplýva, že dieťa nikdy nebolo so starými rodičmi osamote, prechádzajúce stretnutia prebiehali vždy za prítomnosti matky, preto súd v záujme postupného zblížovania, budovania a upevňovania vzťahu a vzájomnej dôvery, určil stretávanie sa starých rodičov s vnučkou za prítomnosti matky. Súčasne súd matke uložil povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť, to znamená i po psychickej stránke, a styk umožniť. Vo zvyšnej časti bol návrh zamietnutý, keď navrhovaná úprava styku počas vianočných sviatkov stratila, vzhľadom na deň vydania rozhodnutia, svoje opodstatnenie. Určený časový rámec pre realizáciu styku bol podriadený predovšetkým veku dieťaťa a tomu zodpovedajúcej intenzívnej citovej väzbe k matke, ako najbližšej osobe, a taktiež záujmom a potrebám maloletého dieťaťa a denného režimu primeraného jeho veku. Takáto dočasná úprava je tiež primeraným vyjadrením potreby zabezpečenia obnovy a pozitívneho rozvoja vzájomného vzťahu starých rodičov a maloletého dieťaťa.

19. Záverom súd uvádza, že o návrhu starých rodičov na úpravu styku s maloletou sa bude rozhodovať vo veci samej. Za tým účelom súd vykoná dokazovanie a následne po vyhodnotení všetkých dôkazov rozhodne v súlade so záujmami maloletej.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).